

Mali vitez (Pan Volodijevski). Tega v založništvu tvrdke Kleinmayr & Bamberg izhajajočega romana sta izšla 19. in 20. sešitek.

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti v Zagrebu je vredna tega svojega imena, ki izvira iz velike ilirske preteklosti in obeta lepšo bodočnost. V njenih vrstah štejemo veleduhove, ki morejo pozabiti ime in zreti le stvar v zmislu velikega osnovatelja akademije, biskupa Strosmajerja, ki je želel, da se »uz Hrvate i Srbe najprije povuku braća Slovenci«, in blagopokojnega Račkega, ki je govoril, naj bode akademija Slovanom na jugu »zajednička zastava, oko koje se imadu na osnovu narodnoga jedinstva kupiti na prosvjetnom poprištu«. Akademijni «Ljetopis» za l. 1902. priča o tem idealnem duhu; v njem čitaš svečano besedo vrednega predsednika Tade Smičiklase (iz svečane seje dne 13. dec. 1902), posvečeno bratski ljubavi in slogi, v njem nekrologe znamenitih Srbov, Nićifora Dučića, Pere Djordjevića, ki je »u naučnom izpitivanju jezika i književnosti bio protivnik dualizma osvrćući se jednako na hrvatski in na srpski dio našega naroda«. — Narod jugoslovanski je le eden; zato umevamo in pozdravljamo ime »Zbornika za narodni život in običaje južnih Slavena«, katerega uredništvo se z osobito brigo trudi privabiti tudi Slovence v njega krog. Odzvali so se doslej gg.: nadučitelj Eller na Koroškem, nadučitelj Zega v Kanalu na Primorskem, in Vid Janžeković, kaplan na Štajerskem, največ narodnega blaga pa je izmed Slovencev doslej v Zborniku priobčil Kašpar Križnik iz Motnika na Kranjskem; pričujoči prvi zvezek VIII. knjige Zbornika je zato prinesel tudi njegovo sliko. Kdor hoče stopiti med nabiratelje, naj se mi pismeno javi, da mu dam potrebna pojasnila. — Narodni jezik južnih Slovanov je eden; to je dandanes jasno. V 152. knjigi »Rada« (razredu histor.-filol. in filoz.-jur.) prijavlja ravnatelj R. Strohal »Osobine današnjega lokvarškoga narječja« (v čabarskem kotaru), ki jasno kaže sosedstvo slovenske Kranjske. Gospod pisec zatrjuje, da se je pred navali turškimi v 16. in 17. veku v modruško-reški županiji govorilo čakavski; pred Turki se je tamošnji narod v velikih množinah selil na Kranjsko, šele njega vnuki so se pozneje vrnili in s seboj prinesli kajkavsko narečje. Ta primer zopet kaže, kako je pri raziskavi narečij vedno tudi uvaževati možno mešanje vsled selitev.

Končno naj še pripomnim, da štejem med predplatniki akademije, ki sprejema tudi slovenske spise, 35 ravnateljstev srednjih šol, a nobenega iz slovenskih dežel.

Dr. Fran Ilešič.

Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena. Na svijet izdaje Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Knjiga VII. Svezak 2. Urednici dr. T. Maretić i dr. D. Boranić. U Zagrebu 1902. Knjižara jugoslavenske akademije (dioničke tiskare). Tisak dioničke tiskare. Cijena 3 krune. 8°, str. 207. do 417. —

V tem zvezku akademijskega zbornika za narodne običaje je objavil naš rojak gosp. dr. Fr. Ilešič dve razpravi. Prva se imenuje »Slovenska Hagada«. Hagada je židovska knjiga, ki določa obrede velikonočnega jagnjeta in na koncu te knjige je pesem, ki ni v nobeni zvezi s prehodom Židov skozi Rdeče morje in ki se začinja takole: »Eden, kdo to ve? Eden, jaz to vem: Eden je naš bog na nebu in na zemlji. — Dve, kdo ve to? Dve, jaz vem to: Dve sta tabli zaveta, eden je naš bog na nebu in zemlji.« Tako se navajajo za vsakim številom kake stvari iz sv. pisma in vse prejšnje strofe se ponavljajo v obliki